

ACC. N:R M. 16372:1-6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Småland Upptecknare: Louise Holmström, Lund
Härad: Kinnared Berättare: Anna Andersson, Cleveland
Socken: Almundsryd Berättarens yrke: _____
Uppteckningsår: 1957 Född år 1883 i Plattensåla, Almundsryds sn.

Emigration. s. 1-6.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M1.6372:1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fadern hade ett litet ställe och arbetade dessutom på pappersfabriken i Fridafors. Modern extraarbete som sömmerska. 8 barn.

Vid fem år fick man börja hjälpa till, det fanns alltid småsyskon att passa. Vid åtta år så där fick vi ge hönsen och grisarna och vakta kreaturen. Och så plockade vi förstas bär om somrarna. Lingon fick vi tio öre litern för, och man skulle alltid plocka tio l.+ en extra, för de sjönk, se, och mor höll styvt på att rätt mått skulle det vara. För ~~den~~ pengarna köpte mor tyg, det var alltid blomligt tyg till blusar, och det tyckte vi barnen var något underbart, för alla våra andra kläder vävde mor tyg till. Och hon sydde själv också, och alltid var det för stort, för det skulle vara att växa till i. När kläderna väl passade, så var det dags för småsyskonen att ha dom. Men så skulle det vara på den tiden. På sommaren hade vi vita stärkta schaletter med spets och på vintern svarta. Till fint hade man silkesjalar.

På examensdan i femta klass kom prästen och skrev upp mammen på de som skulle konfirmeras. Och i sjätte klassen gick vi för prästen en gång i veckan och Kristi Himmelsfärdsdag konfirmerades vi, det var tradition. Jag konfirmerades 1898, svarta klänningar hade vi allihop och svarta silkesjalar. Det var visst sista året som de hade det tror jag nästan, sen började de med färger, marinblått och sen allt ljusare. Min syster, som var tio år yngre än jag, hade vit

ACC. N:R M. 16372:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

klänning, vet jag. Prästen var sträng och man skulle kunna utantill.
Kyrkoherde Olsson hette han. På sommaren hade man husförhör också,
det brukade vara i skolhuset eller i någon av de stora gårdarna.
Det tyckte vi förstås inte om, och alla så läste de på innan.
Ibland kunde prästen vara så mean (elak), att han frågade efter
texten den eller den söndan. Sen efteråt var det kaffe och på
kvällen brukade vi ha dans på någon loga.

Efter konfirmationen var man stor nog att ta plats, och jag ar-
betade som barnflicka en sommar och för det fick jag maten och
en klänning. Sen fick jag plats på en gård och sparade allt jag
fick. Jag hade en bror i Amerika, fast han har flyttat tillbaka
till Kyrkhult. Det gjorde han 1922 redan, vi skriver till varann
och han har det bra.

När det var så sen fanns det många som varit över och tjänat och
kom hem och köpte små ställen. Ja, så när jag då sparat nog så
skulle jag då över och köpa en symaskin, det var det enda jag
tänkte på. Se, jag trodde att däröver så tjänade man så bra, att
det skulle gå kvickt för mig att få köpt en maskin och sen så
skulle jag hem igen. Det var ingen som sa nåt att vi for över, man
skulle ju ändå arbeta och förtjäna, och förresten var det så många
som gett sig i väg.

Innan jag for, så tog mor mig med ner till Karlshamn och där köpte
hon mig ^{en brun klänning och} hatt. Jag minns det så väl, för hatt det hade man ju
inte på den tiden, men mor sa "att du får väl vara fin, flicka, nu

ACC. N:R M. 16372:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

när du ska till Amerika. "Innan jag skulle resa, så tog jag på mig min stäss, en var ju så fin bevars, och gick ner till dansbanan och skulle säga adjö till alla. Jag minns, att flickorna de stod där och gjorde narr och sa, att, nu tycker hon att hon är nåt ~~x~~ med hatt och allt, det tyckte de inte om, se. Men min yngsta syster hon hade hatt på sommaren, då var allt ändrat. Men det var väl det också att där var så mycket badgäster på sommaren, så de förde med sig nytt och de unga tog efter kvickt.

Far köpte biljetten, hur det ordnades eller om det var flera papper vet jag inte. Jag minns inte precis nåt särskilt som vi hade med, men min psalmbok tog jag förstås.

Min andra bror följde med mig över. Vi for från Malmö över Esbjerg till Liverpool och därifrån tog vi Lucitania över. Jag var sjuk hela vägen och kunde precis kräla mig upp på däck, när vi var framme i New York. Vi blev vaccinerade på däck, minns jag och så skulle vi visa, att vi hade tio dollars på oss. Det var så varmt i New York, och jag gick där i min fine nye brune dräkt och bara svettades, och jag bestämde mig för att så fort jag kunde så skulle jag skaffa mig en ny tunn klänning. Det var ju ingen som gick i sån klänning som jag hade.

Vi reste direkt till Cleveland, där min äldste bror bodde och där bodde jag på ett svenskt boardinghouse, som en fru Petterson hade. Det var vanligt att svenskfruarna på den tiden tog boarderslöse, det hade det rysligt svårt många gånger och fick ju hjälpa till

ACC. N:R M. 16372: 4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

att få ihop pengar vad det gick. Men o så de slet, de hade det mycket strävsammare än de haft det i Sverige. Ungarna skulle de se till och laga mat, skura, tvätta och städa åt alla de hade boende och inte fick de mycket för det heller.

Den här frun hjälpte mig att få en plats, det var då inte svårt och svenskflickor ville folk ha med. Det var förstås svårt med språket i början, men de var så vana vid utlänningar att de inte gjorde narr av en.

Jag hade väl ungefär två dollar i veckan, och det förslog ju inte långt. Det var dyrt att köpa nytt, ett par skor kostade tre dollar och en klänning fick man betala femton för.

Det fanns många svenska flickor här, och vi höll ihop så mycket vi kunde. Man längtade hem många gånger och då gick det liksom lite bättre om man hade folk hemmaifrån att vara med. Vi gick till den svenska kyrkan vid Wade Park. På den tiden talade de bara svenska i kyrkan. Nu har de aldrig nån svensk service (gudstjänst) och det saknar vi gamla. Vi tycker, att de kunde ha en åtminstone nån gång i månaden. Det är liksom mer högtidligt på något vis att höra predikan på svenska, det är inte detsamma att gå i kyrkan nu. Jag tror att det var omkring 1920, som de började med en engelsk service på kvällen och en svensk på morgonen. Men sen kom det flera amerikanska members in, och då blev allt på engelska. Barnen förstod ju inget annat språk många gånger heller. Men vi är några fruar här som alla är födda i Sverige, och vi har prayer-

ACC. N:R M. 16372:5

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

meeting (bönemöte) varje torsdag och sen har vi kaffe efter och vi talar alla bara svenska där.

1905 gifte jag mig. Vi hade träffats i kyrkan och min man var svensk från Halland. Sen jag blev gift har jag inte arbetat borta, de första åren brukade jag sy åt vänner och bekanta.

1907 reste jag hem för att hälsa på och det var roligt den gången för då hade ingen glömt en och alla fanns kvar. Folk kom och hälsa på, och alla ville de höra hur det var därute och så. Jag var inte hemma mer än två månader och sen när jag kom tillbaka, köpte vi affären och den hade vi sen med en annan svensk, Allison, till 1912. När vi sålt ut tänkte vi ta en tur till Sverige, och så reste vi över 1913. Så bröt kriget ut, vi stannade och vår son föddes där. Vi blev hemma till 1923, men det var hårda år. Bor man på en gård, så har man ingen fritid, det går för jämnan dygnet runt. Men den låg så vackert vid Åsnen (i Småland). Men sen när kriget var slut så kom det hem folk, och de talade om hur bra det var härute, och då sålde vi gården till en som betalade bra. Vi hade två auktioner och sålde nästan allting, men det som jag tyckte var värst att lämna, det var kakelugnarna och min symaskin, men ~~vi~~ kunde inte ta med dem, ju

Här i Cleveland köpte vi hus när vi kom åter, och så hade vi affären med Allison till 1943. Jag brukade göra julsylta och korv, men det var det enda jag hade med affären att göra.

Vi har alltid hållit kontakten med Sverige. Jag skrev till mor

ACC. N:R M. 16372:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

och andra släktingar hemma. Vi har alltid haft svenskamerikanska tidningar. Men vi talade inte svenska med barnen sen vi kom tillbaka, för de måste lära sig ~~xxx~~ engelska, så det var bättre att inte keepa upp med svenskan.

Jag har alltid hållit kvar svenska seder vid högtider och lagat svensk mat, fast det är ju klart att vi har amerikansk food med, det är lite blandat. Fast nog saknar man det svenska brödet. Det är mycket man aldrig vant sig vid.

Jag skulle gärna vilja fara hem igen. När man är här ute, är man inte riktigt tillfreds, och när man är i Sverige tycker man att mycket är bra här. Man är inte riktigt hemma någonstans, ska jag säga.